

amics de la sardana de l'agrupació excursionista talaia

VILANOVA I LA GELTRU - OCTUBRE DE 1971

Tothom s'hi veu en cor

Indubtablement que els anys seixanta ens han portat una Renaixença en diversos aspectes. Un d'ells: en l'ús de la llengua nostra. Producte de la tenacitat, resultat de la veritat, són molts que s'han adonat que hi ha camins que no condueixen més que a la negació, no a la construcció, i comencen de nou a emprar, tímidament encara, la pròpia llengua. Per aquest únic raonament: és la pròpia.

Fa poc, els intellectuals castellans Aranguren, Laín Entralgo i Ruiz Giménez han fet declaracions contundents respecte de la llengua catalana. Així, és, certament, com hom pot pensar que és possible de donar uns tons harmoniosos i nobles a la reconstrucció d'Espanya. No, per altres camins. Però, tal com diuen ells, som nosaltres que ho hem de fer, en el coneixement de la nostra facultat i en l'escrupolositat de la nostra consciència.

En aquest món hi ha unes escales de valors. Desuprés d'assolir uns objectius determinats, hom ha de procurar que ho siguin intel·ligentment. A això anem. Per això maldem.

Després que hem aconseguit que l'ús de la llengua comenci a ésser viable en moltes manifestacions (particulars, familiars, comunitàries, eclesials, radiofòniques, televisives, etc.), hem de donar —entre molts que encara manquen de donar— un pas molt important: l'ús correcte de

la llengua. Perquè no som un poble que inicia els camins de la comunicació. Som un poble amb personalitat, fet, amb una tradició cultural, amb mestres de primera línia, amb uns fons literaris que assenyalen els cims assolits (si bé sempre n'hi ha de més alts per escalar).

A Vilanova (perquè cal anar al gra), l'ús correcte de la llengua encara no es veu gaire, fruit de tants anys de desentrenament. Hom es troba, sovint, amb la bona voluntat per bandera, o per compromís. Però és insuficient. Sempre, i avui més que mai. És clar que ens podem refugiar en el fet que les emissions catalanes de «Radio Nacional de España» o de «Televisión Española» arriben gairebé a la categoria de lamentables.

Quan menys t'ho esperes, et trobes a casa nostra, a les mans un recordatori de difunts, o una esquella, o una estampa de primera comunió, o una proclama adreçada als turistes en motiu de la Festa Major o la fulla dominical, en la part reservada a les nostres Parròquies, o en cadascun dels articles en català del setmanari local, o una convocatòria a una reunió. I hom ha de lamentar unes equivocacions que si les impremtes en tinguessin cura no hi haurien d'ésser.

O es mira una pissarra d'una entitat esportiva o excursionista i hi trobes una marrada garrafal, impensable, produïda per l'única causa de no haver-hi prestat la més mínima aten-

ció. O es contempla el rètol denominador d'una botiga (un «detall» que és perpetu) i t'adones que l'han vesada.

O, més greu encara, escoltes les emissions radiofòniques comarcals en català, promogudes amb la millor voluntat del món per uns programadors i locutors que ho estimen, i et convences que els manca un mínim de coneixement de la llengua. I diem que això és més greu perquè els medis de comunicació social tenen una major repercusió.

Tot plegat, degut al fet que no s'ha pujat aquest esglaó que deïem de portar a cap l'ús correcte de la llengua. Perquè no n'hi ha prou dient

que l'estimem. S'ha de fer, s'ha de demostrar, hom ha de sentir l'agulló de la responsabilitat, puix que, del contrati, caurem en l'estament de les collectivitats primitives, barroeres.

D'aquí, la importància de la «Secció Lingüística» que ha muntat la «Secció de Cultura» de l'Agrupació Excursionista TALAIA al servei de totes aquelles persones, establiments comercials, qui sigui, que vulgui rebre un assessorament en aquest aspecte, en un moment determinat. Val la pena. Farem les coses amb cura, amb goig. Sortiran belles. Serà la demostració que som una gent culta, que ho volem ésser, que hi posem tots els mitjans. Així sigui.

Coneguem-nos

MOSSEN PERE RIBOT

El sacerdot i poeta Mossèn Pere Ribot va nèixer a Sant Joan de Viladessar (El Maresme), el 1908. Estudià al Seminari de Barcelona i fou ordenat sacerdot el 1933. Des de fa forces anys és Rector de la Parròquia de Riells, situada a un vessant del Montseny.

Diu d'ell mateix que té la mar presa en els seus ulls i que, vivint a muntanya, resta com un arbre entre els arbres. De la seva poesia i de la seva missió poètica diu el següent:

«Tot el sentit de la meva poesia no és altre que el de fer sentir els elements que forneixen l'esperit de l'Església Catòlica: Sacrifici i sagraments, Litúrgia, Saltiri, regust oriental, sense excloure, però, el pes d'humanitat que porto, com foc cruent, dins meu. Ve a ésser com una argila a contrallum. No és, per tant, natura angèlica, sinó l'home total que surt a flor de la seva pròpia tragèdia, en un vaivé d'eternitat. Era, el meu, un cas de consciència. La meva poesia no podia, de cap manera, entelar el meu paisatge interior, sinó acreïxerlo. Era necessari alliberar-me, a través de l'idioma, del to excessivament

pairal de certa poesia que limita moltes de possibilitats —esclaves d'una primavera silenciosa— i universalitzar el sentiment cristià de Catalunya. Crear, a fi de comptes, poesia sacerdotal. Calia, doncs, especialitzar l'esforç i fer-me meus, respirar-los, de company amb el càntic, l'Evangeli, la Litúrgia, la Literatura partística, la pastoral catòlica. Moure'm en la fronda i l'escalf de la Bíblia, en l'ascesi de la vida interior fins a la ruta, encara ascendent, de mi mateix: la gràcia viscuda amb el glatir de l'Església, fent-ne'n el meu propi suc i la meva pròpia sang. El meu missatge, sempre en acte, com el ressó de tota una vida, en la transparència del llenguatge, en l'austeritat de l'accent.

Que sacerdot i poeta formin el tot, un mateix arbre en la suavitat contemplativa dels dies, s'actualitzin amb una exigència pura i dura. I el vi novell en l'àmfora de l'idioma. Realitat sobrenatural, com formant una segona naturalesa. I l'enarclen l'aigua i el foc, la fragilitat, el lenci company, la lluita i la pau interiors. l'home.

Les seves principals obres són: Verdaguer. El Bisbe Torras i Lluís Millet. Llègua de foc. El pont de l'àguila. Epifania. Si el gro no mor. El rostre en el Verb. Joc interior.

Lliçó magistral de la Sardana (1)

El dia 18 d'abril passat fou llegida a Lloret de Mar, dintre els actes de la proclamació de la ciutat com a Pubilla 1971, la lliçó magistral pel seu autor el literat **Esteve Fàbregas i Barri**. Com que considerem que, efectivament, és una lliçó magistral

—perquè poseeix els dons del magisteri, del mestratge— creiem que prestem un servei als sardanistes vilanovins donant-los-en a conèixer els fragments més vius. Aquest d'avui és el primer. Els altres seguiran en els propers números:

La Sardana primigènia

Hi ha gestos humans bàsics que es repeteixen en totes les èpoques i pertot arreu. Gestos i expressions que estan pel damunt dels temps i de les races. L'home, modern o primitiu, blanc o negre, crida i sospira, riu i plora, segurament des que fou creat. I quan al calor d'una gran joia, d'una exultació interior, els homes senten vivament l'impuls d'esplaiar-se, un de llurs gestos instintius, primaris és, sovint, donar-se les mans i saltar fent una rotllana. «Fer la sardana», potser, molt en principi, va ser això: donar voltes i saltar amb les mans agafades.

Aquesta dansa primigènia, aquesta forma elemental d'expansió humana, que no tindria, és clar, cap altra analogia amb el nostre ball que la unió en rodona, es pot concebre a l'edat de pedra i en els nostres dies. Un se la pot figurar en rerra de negres i en terres d'Orient. Hem vist fer la rotllana en vasos grecs i en un tapís de Goya. Els suecs roden entorn d'una creu rústica, guarnida amb fulles de bedoll, per festejar l'adveniment de l'estiu; en les pel·lícules de Walt Disney, a vegades fan l'anella les bestioles; en els contes per a infants la fan els gnoms.

La sardana seria, doncs, agafada molt per l'arrel, un impuls de l'espècie humana, una força natural. No obstant, «les grans forces que formen la humanitat són obres insuficients;

—escriu Hipòlit Taine— només fan la feina a mitges; només produeixen esbossos, però allò que aquestes forces han esbossat l'art ho acaba». En el nostre cas, aquesta funció d'acabar l'esbós, de modular l'ona originària, de «convertir el caos en estil», va correspondre per la gràcia de Déu, al poble català.

Potser no és exagerat dir que el poble català, líric i raonador alhora, «poble que canta i que compta», va posar ordre a l'instint, va ordenar un gest universal, li va infondre les seves característiques racials i n'ha fet la seva pròpia dansa. Podríem dir que el poble català ens ha posat així, literalment, a tots. «els peus a rotllo» i ha creat sense proposar-s'ho —aquí està el mèrit— sense gaire adonar-se'n, fins fa relativament poc, una dansa única. «La sardana té una funció simbòlica profundament representativa; un encert explícit del que podríem dir-ne maduresa de la nostra psicologia colectiva» —digué l'il·lustre pregoner del pubillatge lloretenc i admirat poeta Octavi Saltor—. Ben segur que quan els astronautes vulguin mostrar a les gents de Venus o Mart com són les flors aquí a la terra, els duran la rosa; per fer-los veure com és l'aliment de l'home els mostraran el pa, i, per model de danses i síntesi de valors estètics i humans, els pujaran cel amunt la sardana.

AUDICIO DEL MES D'OCTUBRE.- Tindrà lloc el diumenge, dia 17, a les 12'30 del migdia, a la Plaça de l'Ajuntament. Cobla SITGETANA

President: Manuel Prats

Secretari: Joan Ferrer

Tintoreria Albà

peces urgents
netejaes en 6 hores

M. Tomàs, 14-16 - Tel. 893 06 76

MIRIM

Articles de pell i skay
Bosses - Cinturons
Carteres - Bitlleters
Maletes - Estoigs
Guants - Moneders
Articles de regal

Gral. Mola, 11

BYRME

Aigua, 4 - Tel. 893 00 11

**Bobinatje i reparació
de motors elèctrics**

Reparacions d'aparells electrodomèstics amb recanvis
d'origen de les més conegudes marques

BERRENS - TAUROS - MOULINEX - TURMIX - DESIREE
JATA - SOLAC, S y P, etc.

Servei oficial de

BRAUN - TORNADO - HISPANO SUIZA